

CHESSIE

1-2.89

CHESAPEAKEKERHO

TOIMIHENKILÖT - FUNTIONÄRER

HALLITUS

Puheenjohtaja

Anita Soinjoki

Suonotkontie 4 A, 00630 Helsinki, puh. 90-746 225

Varapuheenjohtaja

Irma Koponen

Kaskenkaatajantie 16 A 15, 02100 Espoo, puh. 90-466 098

Sihteeri

Pirjo Suominen

Kalakontintie 2 G, 02240 Espoo, puh. 90-881 795

Muut jäsenet

Gun Holmström

Sudenkaari 45 as 26, 02580 Siuntio as, puh. 90-262 580

Marja-Liisa Koivunen

Porslahdentie 12 as 8, 00960 Helsinki, puh. 90-317 171

Reija Kaheinen

Susitie 18 A 2, 00800 Helsinki, puh. 90-755 7420

Rahastonhoitaja

Solveig Bergholm

Suonotkontie 4 B 20, 00630 Helsinki, puh. 90-746 534

POSTISIIRTOTILI No. 424 54 - 7

CHESSIE -lehti

Päätoimittaja
Anita Soinjoki

Toimittajat
Irma Koponen

ILMOITUKSET

1/1 sivu mk 50,-
1/2 sivu mk 30,-
1/4 sivu mk 20,-
kuvien rasterointi
ä mk 15,-

KANSI: LEIF, GAL, DONALD JA ENOCH (kuva A. Soinjoki)

P Ä Ä K I R J O I T U S

Parempi myöhään kuin ei milloinkaan, sanotaan - välillä on todellakin tuntunut sitä ettei milloinkaan - niin paljon verta, hikeä ja kyyneleitä tämä lehdenteko meikäläiseltä tuntuu vaativan. Annetut uudenvuodenlupaukset siis romahtivat kertoheittolla. Puolustuksekseni minun on kuitenkin kerrottava, että koko talvi ja kevät ovat sujuneet työn merkeissä. Helpotusta on kuitenkin luvassa ihan viikon kuluttua, joten toivotaan että loppuvuosi sujuu paremmin harrastusten merkeissä. Onhan kamalaa, että ansiotyö pääsee häiritsemään harrastusta näinkin paljon. Hartain toiveeni on yhä edelleen, että TE HYVÄT JÄSENET osallistuisitte hieman ahkerammin lehden tekoon. Toimitus on saanut monta avustuslupausta, mutta toistaiseksi vain oululaiset ovat lunastaneet lupauksensa.

Talven ja kevään kuluessa on kuitenkin tapahtunut yhtä sun toista. Messukeskuksessa kansainvälisessä näyttelyssä chessiet arvosteli Hans Lehtinen. Rotunsa parhaan ja samalla Voittaja -89 arvon sai Kans. & SF MVA Filippa av Komsalö, kasvattaja Gun Holmström ja omistaja Hannu Kuusela. SNJ:n erikoisnäyttelyyn Tampereella osallistui ennätysmäärä chessieitä, peräti 11 kappaletta. Rotumme arvosteli Brit-Marie Brulin Ruotsista ja hän valitsi rotunsa parhaaksi nartun Early Morning av Komsalön eli Mollan. Tämä nyt jo veteraaniluokassa kilpaillut elämänsä kunnossa ollut narttu on aikaisemminkin menestynyt erinomaisesti näyttelyissä. Tämä ansaittu voitto vie kuitenkin varmasti voiton kaikista! Paikalla olleista koirista useimmat saivat KUMA:n, joten taso oli todella kova. Vastakkaisen sukupuolen paras oli High Noon Judge Roy Bean eli Estoy. Tunnelma näyttelyssä oli erittäin mukava, saimmehan pitkästä aikaa taas tavata tuttuja. Muutkin näytteilleasettajat huomasivat runsaan osanottomme ja mm. turkulaiset kehoittivat meitä osallistumaan yhtä runsain joukoin Turussa pidettävään näyttelyyn syksyllä. Kaikki koiramme käyttäytyivät mallikelpoisesti kehän laidalla. Jos rähinöitä kuului, ne eivät ainakaan minun tietääkseni olleet chessien aiheuttamia. Kehäkäyttäytyminen ei sitten ollutkaan kaikilla aivan yhtä hyvä. Luonteissa ei ole valittamista, mutta esiintymisessä on. Miksi koirat eivät anna asetella itseään? Vastaus: koulutuksen puutetta. Tiedän, että pentua noudettaessa kasvattaja kehoittaa, pyytää, rukoilee ja vaatii, että koira opetetaan seisomaan. Miksi tämä ohje aina unohtuu pennunostajalta? Yritetään yhdessä korjata vahinko ja harjoitellaan koiran esittämistä treffeillä. Näyttelyharjoitukset eivät ole ohjelmassa, mutta emmeköhän ehdi jossain vaiheessa paneutua siihenkin.

Joka tapauksessa minä haluan kiittää kaikkia erikoisnäyttelyyn osallistuneita erinomaisesta panoksesta sekä erittäin mukavasta päivästä. Lämpimät onnittelut voittajille ja heidän omistajilleen!

Huhtikuussa meillä oli kerhoilta, johon metsästys- ja taipumuskoetuumari Andrea Standertskjöld-Arle oli kutsuttu kertomaan kokeista tuomarin näkökulmasta. Tilai-

suus oli erittäin onnistunut. Jäseniä tuli yllättävän kaukaakin ja Andrea oli hukkaa kysymyksiin. Tilaisuudessa tehtiin paljon muistiinpanoja ja toivonkin, että seuraavassa lehdessä saamme julkaistuksi yhteenvedon illan annista. Andrea kehoitti jokaista, joka osallistuu kokeisiin tutustumaan tarkasti sääntöihin, joten julkaisemme ne kokonaisuudessaan tässä lehdessä. Näin ne ovat tulevaisuudessa yksissä kirjoissa ja kansissa helposti saatavilla. Osallistujien innokkuudesta päätellen uskon, että tulemme tulevaisuudessa näkemään entistä useammin chessieitä kokeissa.

Edessämme on jälleen chessieväen jokavuotinen suurtaapahtuma: CHESSIETREFFIT! Heinäkuun seitsemäntenä päivänä suuntaamme jälleen automme kohti Aitoota. Tänä vuonna meillä ei ole ulkomaisia tuomareita tai kouluttajia. Sen sijaan meillä on kaksi kotimaista huippunimeä: näyttelyn arvostelee Kirsti Wuorimaa ja kouluttajana sekä metsästystestin tuomarina on Erja Elg. Minusta tuntuu, ettei kumpikaan heistä kaipaa sen kummempia esittelyjä, suurin osa teistä on tavannut heidät ennenkin. Aivan uusimmille jäsenillemme kerrottakoon kuitenkin, että Kirsti on kasvattanut kultaisia noutajia of Woodhill -kennelissään jo 25 vuotta, on pitkän kokemuksen omaava ulkomuototuomari, SNJ:n monivuotinen puheenjohtaja ja on hoitanut monia luottamustehtäviä Kennelliitossa ym. ym. Erjan tunnemme taipumuskoetuomarina, hän on kouluttanut labradorinnoutajauroksensa Castor Starin metsästysvalioksi - SEKÄ HUOMIO! - kilpaillut chessieiden kanssa kokeissa. Hän on myös aikaisempina vuosina osallistunut treffeillemme niin kouluttajana kuin tuomarin tehtävissä.

Toivon todella entistä runsaampaa osanottoa treffeille! Teille, jotka ette aikaisemmin ole osallistuneet voin kertoa, että ne jotka kerran tulevat eivät mistään hinnasta haluaisi jäädä pois seuraavalla kerralla. Meillä on aina ollut mukavaa ja mitä enemmän meitä on, sen hauskeempaa meillä on. Muistakaa ilmoittaa myös muun- ja moniroituiset koiranne mikäli haluatte osallistua niiden kanssa esim. näyttelyn Any Variety -luokkaan tai koulutukseen.

TOIVOTAN TEIDÄT KAIKKI SYDÄMELLISESTI TERVETULLEIKSI TREFFEILLE!

Anita Soinjoki

S T O P P R E S S   + + +   S T O P P R E S S   + + +   S T O P P R E S S

JUURI ENNEN LEHDEN PAINOON MENOA SAIMME TIEDON, ETTÄ KIRSTI WUORIMAA YLLÄTTÄEN PERUI TULONSA TREFFEILLEMME. ONNEKSI ONNISTUIMME SAAMAAN TOISEN ULKOMUOTOTUOMARIN TILALLE. HÄN ON TUULA JOKELA, JOKA MYÖS KASVATTAA KULTAISIA NOUTAJIA KENNELNIMELLÄ HIEKKAKANKAAN.

TOIVOTAMME SIIS TUULA JOKELAN SYDÄMELLISESTI TERVETULLEIKSI ARVOSTELEMAAN CHESSIEITÄ AITOOSEEN 9.7.1989.

Kiitos kaikille Teille, jotka muistitte minua niin monin lahjoin ja onnentoivotuksin 10-vuotispäivänäni. Teitte pirskeistäni mahdollavat. Onneksi minulla on rautainen ruuansulatus. Olen ajatellut matkustaa Aitooseen pitämään järjestystä yllä ja näyttämään kuka on kuka. TAVATAAN SIELLÄ 7. - 9.7. !

Moi!

SELMA

Sain lainaksi pienen kirjan, erittäin huvittavan. Henkilö, joka lainasi sen minulle ajatteli, että se hyvinkin voisi sopia lehteemme, sillä se käsittelee tavallisen perhekoiran ajatusmaailmaa. Olen kääntänyt kirjan ruotsin kielestä, sillä suomeksi sitä ei ollut saatavilla. Ruotsissa sen on julkaissut "NATUR OCH KULTUR" ja kirjan on kirjoittanut Walter Emanuel. Kirja on omistamisen arvoinen ei vain hauskan tekstinsä puolesta, vaan myös ihanan kuvituksensa takia. Piirrookset on tehnyt Cecil Aldin niminen taiteilija. Kirjassa on seuraavanlainen esipuhe: "Ajatelkaa, jos eläimet osaisivat puhua, tai kirjoittaa. Silloin me ihmiset saisimme kuulla monta syvällistä ajatusta eikö totta?"

Uskotko todellakin tähän? Tässä pienessä kirjassa paljastuu alaston totuus. Koira, joka kirjoittaa päiväkirjaa ajattelee melkein pelkästään RUOKAA, sitä kuinka hän parhaiten voisi kiusata kissaa, millä tavoin hän voisi liata itsensä uudestaan juuri kylvettyään ja miten päästä keittäjän suosioon. Lyhyesti sanottuna, kyseessä on aivan sietämätön koira, jota yksinkertaisesti on pakko rakastaa. Koiranelämää eli A DOG'S DAY ilmestyi Englannissa ensimmäistä kertaa vuonna 1902 ja siitä on sen jälkeen - aivan kuten kirjasta KOLME MIESTÄ VENEESSÄ - jatkuvasti otettu uusia painoksia.

07.00 Heräsin ja tunsin itseni melko raihnaiseksi johtuen siitä, että yöuntani oli häiritty. Voimani riittivät häidin tuskin venyttelemiseen. Keskellä yötä vieras mies tuli keittiön ikkunasta sisään, hän liikkui hyvin hiljaa laukku kädessään. Meistä tuli heti kaverit. Hän oli reilu minua kohtaan ja minä olin reilu häntä kohtaan. Hän antoi minulle lihapalan, johon en itse olisi ylettynyt. Sillä välin kun olin varattu lihapalan kanssa, mies otti paljon hopeaesineitä ja pisti ne laukkuun. Juuri ollessaan lähdössä - näin järkeenpäin ajatellen se taisi olla vahingossa - kömpelys tallasi tassulleni niin, että kiljuin tuskasta. Puraisin häntä oikein kunnolla ja hän pudotti laukunsa ja syöksyi ulos ikkunasta. Tuskanhuutoni herätti pian koko talon ja kohta paikalle ilmestyikin vanha herra Brown nuori herra Brown kintereillään. He näkivät heti laukun sisältöineen. Silloin he sanoivat, että olin pelastanut talon ja touhusivat kovasti takiani. Olen sankari. Hieman myöhemmin neiti Brown tuli alakertaan, hyväili minua ja satoi vaaleanpunaisen silkin nauhan kaulaani saaden minut näyttämään täydelliseltä typerykseltä. Mitä hyötyä silkinauhasta on, jos saan tiedustella? Eläessäni en ole purrut mitään mikä maistuisi yhtä palalta.

08.30 Söin aamiaistani haluttomasti. Ei ole ruokahalua.

08.35 Söin kissanpentujen aamiaisen.

08.36 Ongelmia kissan kanssa (hän on kissanpentujen äiti). Jätän hänet pian, sillä hän on raukkamainen eikä tappele reilusti, käyttää vain kynsiään.

09.00 Mary kylvetti minut. Inhottavaa. Minut upotettiin pesusoikkoon ja minua hangattiin joka paikasta - suuta ja häntää unohtamatta - inhottavalla saippuaisella vedellä. Tyhmä kissa istui vieressä katselemissa. Se virnuili pahuksen ivallisella tavalla, oikeastaan en kyllä voi käsittää miksi se lelutukka on niin olevinaan. Senhän on pestävä itse itsensä. Minä taas pidän palvelijaa, joka pesee minut. Samalla toivon kuitenkin, että olisin musta koira. Ne pysyvät puhtaina. Jokainen sormenjälki näkyy niin älyttömän hyvin valkoisilla osillani. Taivas, minkä näköinen olenkaan kun keittäjä on taputtanut minua!

09.30 Esiinnyin perheen edessä vastakylvetettynä. Kaikki olivat erittäin ystävällisiä minua kohtaan. Itse asiassa olin jymymenestys. On aivan uskomatonta, miten paljon hyödyin selkkauksesta sen vieraan miehen kanssa. Neiti Brown (johon olen aika kiintynyt) oli erityisen innoissaan. Suudellen minua krta toisensa jälkeen hän kutsui minua suloiseksi, puhtaaksi, urheaksi ja hyvän-tuoksuiseksi pieneksi koiraksi.

09.40 Kun vierailija päästettiin sisään pääovesta käytin tilaisuutta hyväkseni ja livahdin ulos päästäkseni pyörimään nautinnollisesti mutaan. Vähitellen tunsin palautuvani omaksi itsekseni taas.

09.45 Pistäydyin vilkaisemassa perhettä. Mutaisen turkkini näkeminen aiheutti hirveitä kauhunkiljahduksia. Kaikki olivat kuitenkin yhtä mieltä siitä, ettei minua tänään saisi torua, sillä olinhan sankari (sen miehen takia). Toisin sanoen kaikki muut olivat yhtä mieltä paitsi tati Brown, jolla jostain syystä on jotakin Minua vastaan, vaikka mikään ei ole kyllin hyvää hänen kissalleen. Hän polttomerkitsi minut, kenenkään sitä häneltä pyytämättä "inhoittavaksi elukaksi".

09.50 Loistava ajatus. Ryntäsin ylös portaita ja pyörin monta kertaa vanhan haaskan sängyssä. Taivas olkoon kiitetty, muta selässäni oli tarpeeksi märkää.

10.00 - 10.15 Heilutin häntääni.

10.16 Olin alhaalla keittiössä. Sillä välin kun keittäjä katselee ikkunasta vahviparaatia leikin kyljyksillä ja napsin niistä kunnan palat. Keittäjä, joka on aivan innoissaan nähtyään niin monta komeata sotilasta, jatkaa kyljyksien paistamista huomaamatta mitään.

10.20 - 13.00 Otin pienet nokoset.

13.00 Söin päivällistä.

13.15 Söin kissanpoikien päivällisen.

- 13.20 Kissanroikale hyökkäsi jälleen kimppuuni. Se kynsi takajalkaani ja silloin kieltäydyin olemasta enää mukana. Huom! Muistettava kostaa tapaus kissanpojille myöhemmin.
- 13.25 Menin ylös ruokasaliin. Perhe istui vielä pöydässä. Nuori herra Brown heittää lepäpalan minulle osuen kuonooni. Mikä loukkaus. Nielaisen loukkauksen. Sitten menen neiti Brownin luo ja katselen häntä suurin anovin silmin. Arvasin oikein: ne ovat vastustamattomat! Hän antaa minulle palan jälkiruokaa. Täti Brown sanoo, ettei hänen tulisi tehdä niin. Silloin neiti Brown pyytää häntä hyvin reippaasti olemaan sekaantumatta asiaan. Ihailen sitä tyttöä aina vain enemmän.
- 13.30 Lahja taivaasta. Pöydällä on kokonainen lautasellinen kalamajoneesia. Silmänräpäyksessä olen hotkaissut sen.
- 13.32 Ihmeellisiä kipuja sisälmyksissäni.
- 13.33 Kivut sisälmyksissäni yltyvät.
- 13.34 Voin äärettömän pahoin.
- 13.35 Ryntään ylös täti Brownin huoneeseen ja voin pahoin siellä.
- 13.37 Parempi olo. Luulen jääväni henkiin mikäli olen varovainen.
- 13.40 Melkein terve taas.
- 13.41 Aivan terve taas. Taivaalle kiitos! Läheltä piti tällä kertaa. Ihmisten ei pitäisi jättää tuollaisia sotkuja esille.
- 13.42 Ylös ruokasaliin. Näyttääkseni kaikille kuinka hyvin voin, ryntään ympäri huonetta noin kaksikymmentä kertaa täyttä häkää häntä peräsimenä. Esityksen päätän loistavaan finaaliin hyppämällä kaksi kertaa keskelle vanhan herra Brownin vatsaa - hän torkkuu rauhallisesti nojatuolissaan. Hän herää, on hyvin vihainen ja käyttää sanoja, joita en koskaan ole kuullutkaan. Jopa neiti Brown sanoo suureksi hämmästykseni, että olin ollut erittäin tuhma. Vanha herra Brown vaatii rangaistusta minulle ja käskee neiti Brownin lyödä minua. Neiti vetoaa tapahtumaan murtovarkaan kanssa ja yrittää kaikkensa pelastaakseen minut. Ei auta. Vanhalta herra Brownilta puuttuu kokonaan säädyllysydentaju. Silloin neiti Brown lyö minua. Mukavaa. Itse asiassa suorastaan nautittavaa. Melkein kuin hän taputtaisi minua. Minähän tietenkin ulvon ja teeskentelen, että sattuu kauheasti, katselen häntä surullisin silmin ja kaikkea asiaan kuuluvaa, joten hän lopettaa pian ja vie minut viereiseen huoneeseen ja antaa minulle kuusi sokeripalaa. Hyvä kauppa. Täytyy muistaa toimia näin tulevaisuudessakin. Ennen kuin hän menee, hän suutelee minua kuonolle ja selittää, etten saisi hyppiä isä-paran päälle tuolla lailla, sillä hän on se, joka joka päivä menee konttoriin tienataksaan rahaa minun luhini. Vaikuttaa aika järkevältä ajatukselta. Reilu tyttö!

- 14.00 - 15.15 Yritän tappaa vierashuoneessa olevan taljan. En onnistu.
- 15.15 - 15.45 Murjotan.
- 15.46 Pieni poika tulee sisään ja taputtaa minua. Olen lyhytsanainen häntä kohtaan. En TAHDO olla kaikkien leikkikalua.
- 15.47 - 16.00 Uusi yritys tappaa talja. Tällä kertaa olisin onnistunut ellei tuo karmea täti Brown olisi sekaantunut asiaan. En sanonut hänelle mitään, mutta loin häneen katseen, joka tarkoitti: "Tästä saat maksaa jonain päivänä." Luulen, että hän ymmärsi.
- 16.00 - 17.15 Nukuin.
- 17.15 Heräsin rajuun ihottumakohtaukseen.
- 17.20 - 17.30 Nukuin taas.
- 17.30 Heräsin taas ihottuman takia. Sain yhden kiinni.
- 17.30 - 18.00 Pelästyin kanarialinnun tuijottamalla sitä nälkäisesti.
- 18.00 Kävin tervehtimässä keittiöväkeä. Nappasin pari luuta.
- 18.15 Ajoin takaa kissanpoikaa keittiökäytävässä. Toiset pienet raukkikset juoksisivat karkuun.
- 18.20 Nyt alkaa sujua: autoin hiirtä pakenemaan kissan kynsistä.
- 18.30 Juoksin ylös, ohi olohuoneen. Vanhan rouva Brownin huoneen ovi oli kutsuvasti raollaan. Astuin sisään. En ollutkaan aikaisemmin käynyt siellä. Eipä siellä paljon mitään ollutkaan. Söin muutaman kukkasen yhdestä hatusta. Maistui inhottavalta. Sitten jatkoin neiti Brownin huoneeseen. Siellä oli hyvin siistiä tullessani. Löysin paketin, jossa luki "Erinomaisia kotona tehtyjä konveheteja". Ei hassumpia. Mukava huone.
- 19.00 Menin alakertaan illalliselle. Söin ruokani, mutta haluttomasti. Minulla ei taida olla ruokahalua tänään.
- 19.15 Söin kissanpoikien ruuan. Toivon totisesti, että he lakkaisivat antamasta niille sitä samaa iänikuista kalaa. Se ruoka saa minut valmiiksi oksentamaan.
- 19.16 Oksensin valmiiksi puutarhassa.
- 19.25 Epämiellyttävä velttouden tunne valtaa minut, menetän kaiken aloitekykyni joten päätän ottaa rauhallisesti ja käyn lepäämään keittiön takan eteen. En ole enää se koira, joka kerran olin.
- 20.00 Hurraa! Ruokahalu alkaa palata.
- 20.01 Sudennälkä.
- 20.02 Syön yhden maukkaimmista hiilenpalasista, jota koskaan olen maistanut.

Chessietreffit

AITOOSSA EMÄNTÄKOULULLA 7.7. - 9.7.1989

ALUSTAVA AIKATAULU

Perjantai 7.7.	klo 14.00	alkaen ilmoittautuminen ja majoittuminen
		- koulutusta
	19.00	- iltapala
		- illanviettoa
Lauantai 8.7.	klo 8.00	- aamupala
	9.00	- koulutusta
	12.00	- lounastauko (lämmin ruoka)
	13.00	- koulutusta
	17.00	- iltapala
	18.00	- vuosikokous
	19.00	- Frisbee -kilpailu
		- illanviettoa, sauna, grilli ym.
Sunnuntai 9.7.	klo 8.00	- aamupala
	9.00	- metsästystesti
	12.00	- näyttely
	14.00	- lounas (lämmin ruoka)
		- palkintojen jako
		- siivous
		- kotiinlähtö
OSALLISTUMISMAKSUT		- riistakoulutus 30,-/koira/vrk
		- näyttely 20,-/koira
		- metsästystesti 20,-/koira
Majoittuminen		- 40,-/vuorokausi/vuode
		- lapset 20,-/vuorokausi/vuode
Ruokien hinnat		- perjantain iltapala 15,-/henkilö
		- lauantain aamukahvi, tee, puuro, leipä ja leikkeleet 15,-/henkilö
		- lauantain lounas 25,-/henkilö
		- lauantain iltapala 15,-/henkilö
		- sunnuntain aamupala 15,-/henkilö
		- sunnuntain lounas 25,-/henkilö

HUOM! Majoitus ja ruoka maksetaan paikan päällä, osallistumismaksut maksetaan kerhon tilille. OMAT VUODEVAATTEET MUKAAN. Olisi myös hyvä olla oma termoskannu, makkaraa grillaamista varten sekä nimikoitu dummy koiralle.

KOIRIEN TULEE OLLA ROKOTETTU RABIESTA VASTAAN VIIMEISTÄÄN KAKSI (2) VIIKKOA ENNEN TREFFEJÄ!! ROKOTUSTODISTUSTEN OLTAVA MUKANA TREFFEILLÄ.

ILMOITTAUTUMISET TREFFEILLE ANITA SOINJOELLE VIIMEISTÄÄN 3.7.89 MENNESSÄ MIELUIMMIN KÄYTTÄMÄLLÄ LEHDESSÄ OLEVAA ILMOITTAUTUMISLOMAKETTA TAI KIIREEN TULLEN SOITTAMALLA.

- 20.05 Nuuskin keittiönlattiaa ja löydän palan sipulia, kamman, katkaravun (melkein kokonaisen), hirveän homeisen leivänkannikan ja noin puoli metriä erinomaista narua. Hiilen jälkeen narut ovat parasta mitä tiedän. Perhekin on huomannut minkälaisia määriä kyseistä tavaraa pystyn nauttimaan. Nuori herra Brown ei ollut kovinkaan väärässä todetessaan tässä eräänä päivänä, että jos minulla jatkuvasti roikkuu narunpätkä suupielessä, he voisivat yhtä hyvin ruveta käyttämään minua narulaatikkona. Eihän se oikeastaan ole mikään leikinlaskun aihe. Naurattipahan minua kuitenkin.
- 20.30 Jos olisi toisista riippuvainen saisi kyllä nähdä nälkää. Onneksi satuin löytämään ruokasalista siirappivanukkaan ja minähän olin ensimmäisenä paikalla. Nuolin kaiken siirapin pois ja jätin loput perheelle. Hieno juttu.
- 20.40 Alhaalla keittiössä taas. Istun takan ääressä ja teeskentelen etten tiedä mitään siirapista, mutta ällöttävä kissakin on paikalla ja luulen, että hän arvaa kaiken. Hän tuijottaa minua koko ajan inhoittavan ylimielinen ilme naamallaan. Piru vieköön kissan, mikä oikeus hänellä on näyttää tuollaiselta? Hän on puolet minua pienempi eikä edes maksa veroa. Piru periköön hänen mah-tailunsa! Piru periköön koko kissan! Sen näkeminenkin saa minut raivon val-taan. Kunhan se kääntää minulle selkensä, syöksyn sen kimppuun ja puren sitä. Ovela raukkis on nauttivinaan tilanteesta, joten hyökkään uudestaan ja sil-loin se kääntyy ja raapii äkäisesti tassuani, niin että siitä alkaa vuotaa verta. Minä ulvon tuskasta. Se saa neiti Brownin kiiruhtamaan alakertaan. Hän suutelee minua, sanoo kissaa ilkeäksi (MINÄ olisin lyönyt sen kuoliaaksi), antaa minulle sokeripaloja ja laittaa puurohauteen tassuni päälle. Oi, kuin-ka tyttö rakastaakaan minua!
- 21.00 Söin puuron hauteesta.
- 21.15 Minua alkaa nukuttaa.
- 21.15 - 22.00 Torkuin.
- 22.00 Minut vietiin koppiini.
- 22.15 Aika käydä nukkumaan. Näin siis on jälleen yksi ikävystyttävä päivä lo-puillaan.

käännös Anita Soinjoki

Chesapeakekerho - Chesapeakeklubben

sääntömääräinen

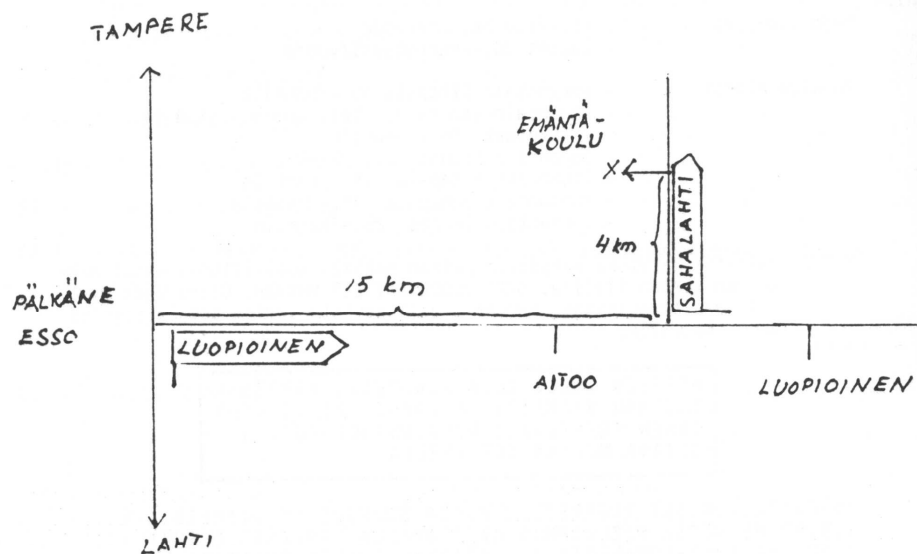
V U O S I K O K O U S

pidetään lauantaina 8.7.1989 klo 18.00
Chessietreffien yhteydessä Aitoon Emäntä-
koululla. Esityslistalla sääntömääräiset asiat.

stadgeenligt Å R S M Ö T E hålles den 8.7.1989
kl. 18.00 i samband med Chesapeaketreffen på
Aitoo Emäntäkoulu. På föredragningslistan stad-
geenliga ärenden.

TERVETULOA +++ VÄLKOMNA

AJO-OHJE AITOOON EMÄNTÄKOULUUN

NOUTAJAROTUJEN METSÄSTYSKOESÄÄNNÖT

Hyväksytty SKL-FKK:n valtuustossa 10.5.1986;
voimassa 1.7.1986 alkaen

1 § YLEISTÄ

Kokeen tarkoituksena on arvostella koiran soveltuvuutta ja halua työskentelyyn noutajakoiralle ominaisissa metsästyksen omaisissa tehtävissä ottaen huomioon jalostusta koskevat tavoitteet.

2 § JÄRJESTÄMINEN

Järjestävän yhdistyksen on saatava lupa kokeen järjestämiseen rotujärjestön hallitukselta ja anottava koe SKL-FKK:n määräysten mukaisesti. Anomuksessa on mainittava ylituomari, hänen varamiehensä sekä muut tuomarit, koepaikka ja -aika, järjestäjä, ilmoittautumismaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja maksu on suoritettava. Käytännön metsästyskokeen järjestämisoikeus on vain rotujärjestöllä.

3 § OSALLISTUMISOIKEUS

Kokeisiin saavat osallistua rekisteröidyt noutajat, jotka ovat suorittaneet hyväksytysti noutajien taipumuskokeen. Lisäksi hyväksytään vastaavat ulkomaiset suoritukset, joista päätetään erikseen. Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa kokeisiin osallistuvien koirien lukumäärää olosuhteiden niin vaatiessa, ei kuitenkaan kansainvälisiin kokeisiin. Koiran on oltava rokotettu SKL-FKK:n sekä viranomaisten antamien määräysten mukaisesti ja koiran ohjaaja esittäköön koepaikalla koiran rokotustodistuksen.

Kokeisiin ei saa osallistua:

- kiimainen narttu
- kantava narttu 30 vrk ennen ja narttu 42 vrk jälkeen synnytyksen
- tarttuvaa tautia sairastava koira
- kivesvikainen uros
- koira, jolla on kokeen suoritusta vaikeuttava vamma, josta koira kärsii, tai koira, joka on vamman takia puudutettu
- ylitoimitsijan omistama koira
- kokeessa toimivan tuomarin omistama tai viimeisten kuuden kuukauden aikana hänen omistuksessaan tai koulutettavanaan ollut koira. Kaksipäiväisessä kokeessa vain yhtenä päivänä arvosteleva tuomari voi kuitenkin toimia koiranohjaajana toisena päivänä, ei kuitenkaan samassa luokassa, jossa hän on arvostellut tai tulee arvostelevaan
- kokeessa toimivan tuomarin perheenjäsenen omistama tai ohjaama koira siinä luokassa, jossa tuomari arvostelee.

4 § ILMOITTAUTUMINEN

Kokeisiin on ilmoittauduttava SKL-FKK:n kaavakkeella ja osallistumismaksu on suoritettava viimeistään koeanomuksessa ilmoitettuun päivämäärään mennessä.

Ilmoittautumisajan päätyttyä tapahtuvista tuomarimuutoksista ei tarvitse ilmoittaa erikseen eikä ilmoittautumismaksua palauttaa. Jos koira on estynyt osallistumasta 3 §:ssä mainitusta tai siihen verrattavasta syystä ja tästä on ilmoitettu ennen ilmoittautumisajan päättymistä, ilmoittautumismaksu palautetaan. Muutoin takaisinmaksu on koetoimikunnan harkittavissa.

5 § VALITUKSET

Koiran työskentelyä koskevasta tuomarin näkemyksestä ei voida valittaa.

Muista syistä syntyneet erimielisyydet on ilmoitettava viipymättä ja viimeistään puolen tunnin kuluttua kokeen päättymisestä ylituomarille. Erimielisyyksiin perehdyttyään ja koetoimikunnan kanssa neuvoteltuaan ylituomarin on pyrittävä saamaan asia heti ratkaistuksi.

Osallistuja, joka edelleen katsoo etujaan loukatun, on oikeutettu tekemään valituksen. Valituksen ratkaisee toimeenpanevan yhdistyksen hallitus, ja se on esitettävä, jotta se otettaisiin tutkittavaksi, kirjallisesti kahdeksan (8) päivän kuluessa viimeisestä koepäivästä lukien.

Valitusmaksu on kokeen osanottomaksun suuruinen ja se maksetaan takaisin, jos valitus havaitaan aiheelliseksi.

Toimeenpanevan yhdistyksen ratkaisuun tyytymätön voi valittaa senkennelpiirin hallitukselle, joka on myöntänytluvan kokeen järjestämiseen. Kennelpiirin hallituksen tulee pyytää rotujärjestöltä lausunto valituksen alaisesta asiasta. Valitus on tehtävä kahdeksan (8) päivän kuluessa siitä, kun asianomainen sai tiedon järjestävän yhdistyksen ratkaisusta.

Kennelpiirin päätökseen tyytymätön voi valittaa kirjallisesti SKL-FKK:n hallitukselle kahdeksan (8) päivän kuluessa ratkaisusta tiedon saatuaan.

Jos valitus kohdistuu rotujärjestön tekemään päätökseen, siihen tyytymätön voi valittaa kirjallisesti niin ikään kahdeksan (8) päivän kuluessa SKL-FKK:n hallitukselle.

Kokeen järjestäjä tai tuomari eivät vastaa kokeen aikana koiralle aiheutuneista vahingoista. Koiran aiheuttamista vahingoista vastaa koiran omistaja tai haltija.

6 § KOIRAN OHJAAJA

Koiran ohjaajan on tarkoin seurattava tuomarin antamia ohjeita. Ohjaaja, joka rikkoo sääntöjä, ei noudata annettuja oh-

11 § Arvostelu

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa maalta ja vedestä kuollutta tai haavoittunutta pienriistaa. Vaikeusasteen on oltava mahdollisimman yhdenmukainen kaikille samaan luokkaan osallistuville koirille. Järjestelyt riippuvat koe- maastosta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Seuraavia koiran ominaisuuksia arvostellaan: haku, nopeus, kestävyys, vainu, ohjattavuus, paikallistamiskyky, reagointi laukaukseen, noutohalu, nouto-ote, uimataito, jäljestämiskyky (ei voittajaluokassa), yleisvaikutelma.

Kaikki osasuoritukset arvostelee sama tuomari. Jälkityöskentelyn voi kuitenkin arvostella toinen metsästyskoetuomari.

Haku

Hakutyöskentelyn on oltava sellaista, että koko maasto, myös sen vaikeimmat kohdat, tulee tehokkaasti etsittyä ilman turhaa ajanhukkaa. Koiran on pystyttävä itsenäiseen työskentelyyn ilman ohjaajan jatkuvaa tukea. Koiran joutuessa kosketuksiin tai vainutessa elävää riistaa sen on käyttäydyttävä rauhallisesti. Tehoton tai epäitsenäinen hakutyöskentely johtaa osasuorituksen hylkäämiseen.

Nopeus ja kestävyys

Nopea työskentely on suotavaa, mutta vauhti ei saa olla niin kova, että riistan paikallistaminen kärsii. Hyvä kestävyys ilmenee lähes muuttumattomana vauhtina ja intona koko suorituksen ajan. Puutteellinen kestävyys ja/tai hidas vauhti johtavat osasuorituksen hylkäämiseen.

Vainu

Koiran on vainunsa avulla tehokkaasti pystyttävä paikallistamaan riistaa. Tehoton tai välinpitämätön vainun käyttö on vakava virhe ja johtaa osasuorituksen hylkäämiseen. Arvostelussa on kuitenkin oltava varovainen, sillä vainuamisolosuhteet vaihtelevat suuresti eikä niitä voida varmuudella arvioida.

Ohjattavuus

Koiran on halukkaasti, reippaasti ja huolellisesti seurattava ohjausta etäisyydestä riippumatta maa- ja/tai vesityöskentelyssä, sekä edettävä ohjaajan osoittamaan suuntaan. Osasuorituksen hyväksyminen edellyttää riistan noutamista avoimessa ja voittajaluokassa. Nuorten luokassa riittää, että koira etenee määrättyyn suuntaan. Heikko ohjattavuus johtaa osasuorituksen hylkäämiseen.

Paikallistamiskyky

Koiran on havaittava ja muistettava yhden tai useamman riis-

tan putoamispaikka. Sen on kehotuksesta nopeasti ilman ohjausta ja ilman laajempaa hakua paikallistettava riista. Puutteellinen paikallistamiskyky johtaa osasuorituksen hylkäämiseen.

Reagointi laukaukseen

Koiran on reagoitava kiinnostuneesti kokeen aikana ammuttuihin laukauksiin, mutta ne eivät saa mainittavasti häiritä koira sen suorittaessa annettua tehtävää. Koiran on myös käskystä pysyttävä paikallaan laukausten aikana ja sen tulee rauhallisesti ja äänettömästi tarkkailla ympäristöä. Laukausarkkuus tai heikko hallittavuus laukauksen aikana oikeuttavat tuomarin keskeyttämään kokeen.

Noutohalu ja nouto-ote

Koiran on epäröimättä ja välittömästi ilman ohjaajan kehotusta noudettava paikallistamansa riista. Koiran on mielellään otettava riista syvälle suuhunsa pehmeällä ja tasapainoisella otteella tai heti tilaisuuden tullen korjattava huonoa otetta.

Riistan pureskeleminen, muu riistaa vahingoittava nouto-ote tai käsittely ja riistan toistuva pudottelu ovat hylkäämiseen johtavia virheitä. Koiran tulee mieluiten luovuttaa riista ohjaajan käteen.

Uimataito

Koiran on käskystä mentävä mielellään ja nopeasti veteen, uitava tehokkaasti ja osoitettava hyvää kykyä edetä kaislikossa. Puutteellinen into mennä veteen tai huono uimataito johtavat osasuorituksen hylkäämiseen.

Jäljestämiskyky

Jälkityöskentelyn on tapahduttava nopeasti ja reippaasti. Kadotettuaan jäljen koiran tulee itsenäisesti löytää sille takaisin. Koiran saa lähettää kerran uudestaan. Jälkityöskentelyn hyväksyminen edellyttää riistan noutamista.

Yleisvaikutelma

Arvostelussa otetaan huomioon koiran yleinen tehokkuus ja yhteistyöhalukkuus, mikä ilmenee mm. koiran hallittavuudessa pienin viittein ja vähä-äänisin merkein ja komennoin. Koira ei saa häiriintyä muista koirista työskentelyn aikana, eikä se saa vinkua tai haukkua kiihottavissa tilanteissa. Tällainen käyttäytyminen johtaa tämän arvostelukohdan hylkäämiseen. Koiran on suhtauduttava rauhallisesti muihin koiriin ja ystävällisesti vieraisiin ihmisiin. Aggressiivisuus johtaa tämän arvostelukohdan hylkäämiseen.

jeita, häiritsee tuomarin toimintaa tai kokeen aikana julkisesti arvostelee tuomaria, voidaan sulkea pois kokeesta ja tehtäköön siitä tällöin merkintä ylituomarin kertomukseen. Pyrkimyksenä kuitenkin olkoon, että hyvä ja luottamuksellinen henki vallitsee koiranohjaajan ja tuomarin välillä.

Ohjaaja saadaan vaihtaa kesken kokeen vain, jos hän on loukkaantumisen tai muun siihen verrattavan pakottavan syyn vuoksi kykenemätön jatkamaan koetta.

Piikkiannon käyttö ja koiran kurittaminen kokeen aikana ei ole sallittua.

7 §

LUOKAT

Nuorten luokka, johon saavat osallistua koirat, jotka koepäivään mennessä eivät ole täyttäneet 22 kk.

Avoin luokka, johon koirat osallistuvat ilman ikärajoitusta. Kaksi (2) kertaa AV01-palkinnon saanut koira siirtyy voittajaluokkaan.

Voittajaluokka, johon osallistuvat koirat, jotka ovat saaneet kaksi (2) kertaa AV01-palkinnon.

Koetoimikunta suorittaa koirien lähtöjärjestyksen arvonnalla.

8 §

KÄYTÄNNÖN LINNUNMETSÄSTYSKOE

Käytännön linnunmetsästyskoe, johon saavat osallistua kaksi (2) kertaa VOI1-palkinnon saaneet koirat.

9 §

KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Avoin luokka suoritetaan seuraavissa olosuhteissa (nuorten ja voittajaluokassa ainoastaan vaihdellaan vaikeusastetta avoimeen luokkaan verrattuna):

Ampujan oletetaan seisseen passissa lähellä rantaa, jossa on niin tiheä kasvillisuus, että noudettavat riistat ovat piilossa. Kuitenkin vesialueen tulee mieluiten olla niin avointa, että koiran voi enimmäkseen nähdä. Rannan ja takamaaston tulee olla melko avointa, mutta aluskasvillisuuden tiheää. Luonnolliset esteet, kuten kivi- ja pensasaidat ovat suotavia.

Ampujan oletetaan ennen kokeen alkua, osoitetusta passista, pudottaneen tietyn määrän riistaa, josta osa on pudonnut veteen, osa maalle. Ampujan oletetaan tietävän osittain riistan tarkat putoamispaikat ja osittain vain maastoalueen. Nouto-etaisyyskies tulee vaihdella luokasta ja maasto-olosuhteista riippuen.

Kokeen aikana jäljitellään riistan pudotuksia laukauksin ja heitoin, ja koiralle annetaan tilaisuus painaa putoamispaikka

mieleensä. Tuomari selvittää osallistujalle kaikki järjestetyt ennen koe-erän alkua. Tuomari määrittää myös ohjaajan toiminta-alueen sekä ilmoittaa, missä järjestyksessä riista on noudatettava, vai saako ohjaaja itse päättää järjestyksen.

Koetoimikunnan tulee huolehtia siitä, että käytettävissä oleva riista on hyväkuntoista. Kokeessa tulee käyttää erilaisia riista- ja vahinkolintuja ja turkiseläimiä. Petoeläimiä ei saa käyttää. Tuomari tarkastaa riistan ennen kokeen alkua sekä jatkuvasti kokeen kuluessa ja antaa ohjeita riistan vaihtamisesta ja säilyttämisestä.

10 § KOKEEN SUORITTAMINEN

Nuorten luokka

Koiralle annetaan mahdollisuus vähintään kuuden riistan noutoon suhteellisen helppokulkuisessa maastossa ja vähintään kahden riistan noutoon syvästä, mutta melko kaislattomasta vedestä. Vähintään kolme laukausta on amuttava koiran työskentelyn aikana. Noutotyöskentely on järjestettävä siten, että on mahdollista arvostella paikallistamiskykyä, ohjattua ja itsenäistä työskentelyä. Laahausjälki tehdään myötätuoleen noin 100 metrin pituiseksi turkisriistaa käyttäen. Koiran saa pitää kytkettynä suoritusten alussa.

Avoin luokka

Noutotyöskentely järjestetään samaan tapaan kuin nuorten luokassa, mutta vaikeuttamalla tehtäviä. Koealueen on vastattava vaikeahkoa metsästysmaastoa, jossa koiralle on annettava mahdollisuus vähintään kuuden riistan noutoon maalta ja vähintään kolmen riistan noutoon vedestä. Vähintään kolme laukausta on amuttava koiran työskentelyn aikana. Laahausjälki kuten nuorten luokassa, mutta pituus noin 200 metriä. Jäljen vetäminen aloitetaan noin 30 metrin päästä koiran lähtöpai- kasta.

Voittajaluokka

Noutotyöskentely järjestetään samaan tapaan kuin avoimessa luokassa, mutta vaikeuttamalla tehtäviä, pidentämällä noutomatkoja ja valitsemalla vaikeakulkuinen maasto ja ranta. Koiraa ei kokeilla laahausjäljellä.

Käytännön linnunmetsästyskoe

Käytännön linnunmetsästyskoe suoritetaan normaalin linnunmetsästyksen yhteydessä. Yhdelle passipaikalle ja yhden tuomarin arvosteltavaksi otetaan aina kaksi koiraa, joista toisen ei tarvitse osallistua kokeeseen.

12 § KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Mikäli koiran työskentely on tehotonta ja tuloksetonta, tuomariilla on oikeus keskeyttää koe. Myös seuraavat yksilöidyt virheet oikeuttavat tuomarin keskeyttämään koko kokeen:

- 1) täysin riittämätön työskentelyhalu
- 2) karkaaminen ohjaajan hallinnasta
- 3) selvä laukausarkuus
- 4) kieltäytyminen noudosta kehotuksesta huolimatta
- 5) riistan pureskelu tai vahingoittaminen
- 6) kieltäytyminen uinnista
- 7) aggressiivisuus ihmisiä tai koiria kohtaan

13 § PALKITSEMINEN

Kaikissa luokissa suoritetaan laatuarvostelu. Koiralle annetaan 1., 2. tai 3. palkinto tai nolla. Ensimmäistä ja toista palkintoa varten vaaditaan hyväksytyt suoritukset kaikissa arvostelukohdeissa. Tuomarin on annettava jokaisesta koirasta suullinen arvostelu välittömästi suorituksen jälkeen sekä kirjallinen arvostelu kokeen päättyessä.

Luokkansa vaatimustason huomioon ottaen koiran on selviydyttävä tehtävistään

1. palkintoa varten erinomaisesti
2. palkintoa varten hyvin
3. palkintoa varten tyydyttävästi

Käytännön linnunmetsästyskokeessa koira joko hyväksytään tai hylätään. Kokeen hyväksyminen edellyttää vähintään kolmea pudotusta seuraavaa noutoa osallistuvaa koiraa kohti.

NOUTAJAROTUJEN TAIPUMUSKOESÄÄNNÖT

SKL-FKK:n valtuuston 28.11.1987 hyväksymät
Voimassa 1.1.1988 alkaen

Yleistä

1 §

Noutaja on metsästyskoira, jonka päätehtäviin kuuluu ammutun pienriistan talteenotto metsästäjälle. Tyypillinen noutaja on iloinen ja vilkas, luottavainen ja ystävällinen luonteeltaan.

Kokeen tarkoituksena on todeta, vastaavatko koiran luonne ja käyttöominaisuudet rotumääritelmää ja onko koiralla edellytyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen.

Koe on tarkoitettu sekä kouluttamattomille että eri koulutusasteissa oleville yli 8 kk:n ikäisille noutajille.

Järjestäminen

2 §

Järjestävän yhdistyksen on saatava lupa kokeen järjestämiseen rotujärjestön hallitukselta ja anottava koe SKL-FKK:n määräysten mukaan.

Anomuksessa on mainittava ylituomari ja hänen varamiehensä sekä muut tuomarit, koeaika ja -paikka, järjestäjä, ilmoittautumismaksun suuruus sekä kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja maksu on suoritettava.

Osallistumisoikeus

3 §

Kokeisiin saavat osallistua SKL-FKK:n rekisteröimät yli 8 kk:n ikäiset noutajat, samoin FCI:n jäsenjärjestön rekisteröimät ulkomaalaisen omistamat noutajat. Koetoimikunnalla on oikeus rajoittaa kokeisiin osallistuvien koirien lukumäärää olosuhteiden niin vaatiessa ottaen huomioon SKL-FKK:n ohjeet osanottorajoituksista.

Koiran on oltava rokotettu SKL-FKK:n määräysten mukaisesti ja koiran ohjaaja esittääköön koepaikalla koiran rokotustodistuksen.

Kokeisiin ei saa osallistua:

- kiimainen narttu,
- kantava narttu 30 vrk ennen ja 42 vrk jälkeen synnytyksen,

- tarttuvaa tautia sairastava koira,
- koira, jolla on kokeen suoritusta vaikeuttava vamma, josta koira kärsii tai koira, joka on vamman takia puudutettu,
- ylituomarin tai hänen perheenjäsenensä omistama tai ohjaama koira,
- kokeessa toimivan tuomarin tai toimitsijan koira,
- tuomari ei saa arvostella viimeisen 6 kuukauden aikana luonaan kouluttamaansa koira.

Ilmoittautuminen

4 §

Kokeisiin on ilmoittauduttava viimeistään neljätoista vuorokautta ennen koepäivää, ellei toisin ole määrätty.

Jos koira 3 §:ssä mainituista tai niihin verrattavista syistä on estynyt osallistumasta ja ohjaaja esittää tästä eläinlääkärintodistuksen tai siihen verrattavan tositteen, maksettakoon ilmoittautumismaksu takaisin.

Viikkoa ennen koetta tapahtuneista tuomarimuutoksista ilmoitettakoon osanottajille kirjallisesti tai suullisesti ja sitä myöhemmistä muutoksista suullisesti koepaikalla ennen kokeen alkua. Osanottajalle, joka tästä syystä haluaa peruuttaa osanottonsa, maksettakoon ilmoittautumismaksu takaisin.

Muutoin takaisinmaksu on koetoimikunnan harkittavissa.

Valitukset

5 §

Kilpailija, joka katsoo etujaan loukatun, ilmoittakoon asiasta välittömästi ylituomarille, joka pyrkiköön selvittämään asian.

Kilpailija, joka on tyytymätön ylituomarin tekemään selvitykseen, on oikeutettu tekemään kirjallisen valituksen rotujärjestön hallitukselle kahdeksan vuorokauden kuluessa koepäivästä.

Valitusmaksu, joka on ilmoittautumismaksu kaksinkertaisena, maksetaan takaisin, jos valitus hyväksytään.

Rotujärjestön hallituksen ratkaisuun tyytymätön voi edelleen valittaa SKL-FKK:n hallitukselle neljäntoista vuorokauden kuluessa ratkaisusta tiedon saatuaan. Tällöin ei valitusmaksua kanneta.

Rotujärjestö antakoon valituksen johdosta lausuntonsa SKL-FKK:n hallitukselle.

Kokeen järjestäjä tai tuomari eivät vastaa kokeen aikana koiralle aiheutuneista vahingoista. Koiran aiheuttamista vahingoista vastaa koiran omistaja tai haltija.

Koiran ohjaaja

6 §

Koiran ohjaajan on seurattava tuomarin antamia ohjeita. Ohjaaja, joka rikkoo sääntöjä, ei noudata annettuja ohjeita, häiritsee tuomarin toimintaa tai kokeen aikana julkisesti arvostelee tuomaria, voidaan sulkea pois kokeesta ja tehtäköön siitä silloin merkintä ylituomarin kertomukseen.

Pyrkimyksenä kuitenkin olkoon, että hyvä ja luottavainen henki vallitsee koiran ohjaajan ja tuomarin välillä.

Ohjaajaa saadaan vaihtaa kesken kokeen vain, jos hän on loukkaantumisen tai muun siihen verrattavan pakottavan syyn vuoksi kykenemätön jatkamaan koetta.

Piikkiannon käyttö ja koiran kurittaminen koepaikalla ei ole sallittua.

Kokeen kaikissa vaiheissa ohjaajan on pyrittävä antamaan koiran itsenäisesti esittää taipumuksiaan ja taitojaan, etenkin oma-aloitteista noutotaipumusta. Ohjaaja saa harkintansa mukaan kannustaa koira, muistaen kuitenkin, että hillitty ja ystävällinen äänenkäyttö kuuluu metsästyksen luonteeseen ja edistää noutajan koulutusta.

Tarkoitus on, että ohjaaja tarvittaessa auttaa ja tukee koiraansa äänellään, eleillään ja pillillä. Muita apuneuvoja hän ei saa käyttää ilman tuomarin lupaa.

Ohjaaja voi pitää koiran kytkettynä suoritusten alussa.

Kokeiltavat ominaisuudet

7 §

- suhtautuminen vieraisiin ihmisiin ja koiriin	- Noutaja on iloinen, vilkas, luottavainen ja ystävällinen luonteeltaan.
- itseluottamus ja aloitekyky	- Noutaja ryhtyy selvittämään määrätietoisesti ja oma-aloitteisesti sille osoitettua tehtävää.
- suhtautuminen laukauksiin	- Noutaja on laukauksen aikana rauhallinen, keskittynyt ja äänetön. Koiran saa pitää kytkettynä.
- vainun käyttö	- Noutaja löytää vainuaan käyttäen riistat ja dummyt.
- hakuinto	- Noutaja liikkuu ripeästi ja vauhtinsa säilyttäen

kunnes löytää riistaa tai dummyn tai kutsutaan pois.

- noutohalu	- Noutaja tarttuu riistaan tai dummyyn mieluiten oma-aloitteisesti.
- nouto-ote	- Noutajan ote riistasta tai dummystä on pehmeä ja varma.
- palauttaminen	- Noutaja palauttaa riistan tai dummyn ripeästi mieluiten ohjaajan käteen.
- uimahalu	- Noutaja on hyvä uimari, joka menee mielellään veteen.
- yhteistyöhalu	- Noutaja haluaa toimia yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Kokeen suorittaminen

8 §

Tuomari arvostelee koiran käyttäytymisen vesityöskentelyn, hakutyöskentelyn ja jäljestämisen perusteella. Näitä ei arvostella osasuorituksina, vaan ne muodostavat kokonaisuuden, jonka perusteella tuomari muodostaa käsityksen koirasta.

- käyttäytyminen	- Kokeen alussa tuomari tarkkailee koirien käyttäytymistä noin kuuden koiran ryhmässä sekä tutustuu jokaiseen koiraan. Tämän lisäksi tuomari seuraa koirien käyttäytymistä koko kokeen ajan.
- vesityöskentely	- Yksi dummy heitetään avoveteen noin 15 m rannasta, jonka jälkeen koira noutaa sen. - Yksi vesilintu heitetään mieluiten harvaan kaislikkoon noin 15 - 25 m rannasta.
- hakutyöskentely	- Heitetään kuusi esinettä, joista kolme on dummyjä ja kolme lintuja. Pisin nouto on noin 50 m ja lyhin noin 15 m. - Ennen osuuden alkua voidaan heittää yksi dummy avomaas-

toon, jonka jälkeen koira saa noutaa. Maasto valitaan siten, että koira näkee useimmat heitot, mutta ohjaaja ei lähtöpaikalta aina näe putoamispaikkaa.

- Yhden heiton yhteydessä ammutaan laukaus (haulikko). Tarpeen vaatiessa voidaan ampua toinen laukaus (traineri tai haulikkoadapteri).

- Mikäli koira tarvitsee nou-tokehotuksia, ohjaaja saa tuomarin luvalla siirtyä lähemmäksi putoamispaikkoja.

- jäljestäminen

- Laahausjälki tehdään niin, että tuomari voi seurata koiran työskentelyä sekä jäljellä että kaadolla. Koiran tulee mieluiten oma-aloitteisesti noutaa kani. Jäljen pituus on noin 80 m. Vetokani jätetään jäljen päähän.

Riista - dummy

9 §

Riistana käytetään sekä lintuja että kaneja. Lintuina käytetään riistalintuja, variksia sekä lokkeja. Kokeessa on käytettävä vähintään kahta eri lintulajia, kuitenkin niin, että kaikilla koirilla käytetään samoja lajeja. Kanit saavat painaa 1,5 - 3 kiloa, linnut 0,25 - 1,0 kiloa, dummyt noin 0,5 kiloa ja dummyjen ympärysmitta noin 27 cm.

Mikäli pakasteriistaa käytetään, sen tulee olla täydellisesti sulanutta.

Arvostelu

10 §

Koiralle on kaikissa tilanteissa tehtävä oikeutta. Tuomari pyrkiköön toimimaan niin, että koira saa kaiken mahdollisen avun taipumustensa osoittamiseen.

Tuomarilla on oikeus kokeilla samaa koira useampia kertoja erilaisissa tilanteissa saadakseen niin hyvän kuvan kuin mahdollista kyseisen koiran taipumuksista ja luonteenomaisuuksista.

Tuomarilla on oikeus keskeyttää koe, mikäli koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö on niin puutteellista, että kokeen suorittami-

nen on mahdotonta tai koiralla on sellaisia ominaisuuksia, ettei kokeen jatkaminen ole mielekäästä. Arvostelulomakkeeseen merkitään keskeyttämisen syy sekä onko keskeyttäminen tapahtunut tuomarin tai ohjaajan aloitteesta.

Arvostelussa on käytettävä hyväksyttyä lomaketta.

Arvostelu suoritetaan hyväksytty - hylätty -periaatteella.

Koiran kaikkien ominaisuuksien on oltava hyväksyttyjä, jotta se saavuttaisi hyväksytyyn lopputuloksen.

Koiran kaikki osasuoritukset arvostelee sama tuomari.

Hyväksytystä suorituksesta annetaan kunniakirja.

dummy = pehmeä noutoesine

traineri = noutoesineen heitin

adapteri = haulikon sisäpiippu heittimen panoksia varten

K E N N E L R O N E K L I N T

- LEIF, LIS & JANUS BRØNDUM-HOLM

Minulla oli keväällä mahdollisuus käydä viikonloppuretkellä Tanskassa. Tilaisuus johtui siitä, että eräs tolleri-kasvattaja halusi astuttaa narttunsa sikäläisellä uroksella eikä itse päässyt matkustamaan. Kun minulta tiedusteltiin, haluaisinko minä lähteä hänen sijastaan en kauankaan epäröinyt varsinkaan kun Gunne lupasi järjestää niin, että saisin asua chessiekasvattajan Leif Brøndum-Holmin luona. Leifin perheineen olen tavannut useita kertoja Ruotsin treffeillä, mutta hänen koiriaan kuten en muitakaan tanskalaisia chessieitä ole koskaan nähnyt kuin kuvissa. Minun on myönnettävä, että olin aika ennakkoluuloinen niiden suhteen varsinkin kun useat näkemäni kuvat ovat olleet joko sisällä pidetyissä näyttelyissä otettuja tai toistakymmentä vuotta vanhoja.

Roneklint, jonka mukaan Leifin kennel on nimetty, on niemi Sjellannin itärannikolla noin sata kilometriä Kööpenhaminasta etelään. Perheen ihastuttava vanha talo sijaitti muiden maatalojen keskellä noin parisataa metriä meren rannasta. Isolla takapihalla oli kennelrakennusten lisäksi vanha kanala, jonka asukit saivat jakaa kotinsa kahden -minun silmissäni - valtavan japanilaisen hanhen kanssa. Tämä hanhilaji, jonka tarkkaa nimeä en valitettavasti muista, tuntui olevan jokseenkin yleinen kotieläinlaji Tanskassa, sillä niitä näkyi monilla pihoilla ajomatkamme varrella. Monet ympäristössä sijaitsevista vanhoista maataloista oli myyty "kesämökeiksi" kaupunkilaisille, joten pieni kylä oli maaliskuussa melko hiljainen. Samaa ei voi sanoa luonnosta; ruohikot olivat vihreät, pensaissa ja puissa oli suuret silmut ja monet kasvit olivat jo täydessä kukassa. Suojaisan merenlahden pesimäpaikakseen valinneet linnut olivat myös luku sinänsä. Luulenpa yhden viikonlopon aikana nähneeni enemmän lintulajeja luonnossa kuin koko elämäni aikana Korkeasaarella. Näin sorsia, hanhia, kahlaajia ja petolintuja. Mutta suurimman vaikutuksen tekivät kyllä joutsenet, joita oli sadoittain. Leif kertoikin, että Roneklint oli kuuluisa joutsenistaan jo satoja vuosia sitten. Meri jäätyy täällä erittäin harvoin ja silloinkin vain muutamaksi vuorokaudeksi, joten joutsenet talvehtivat mielellään siellä. Silloin tällöin kuitenkin sattuu, että nämä kauniit linnut joutuvat pulaan jäädyttyään kiinni. Eräs Tanskan kuninkaista, joka harrasti "metsästystä" käyttikin hyväkseen näitä tilanteita. Hänen Majesteetilleen tuli aina kiireesti lähettää sana, kun joutsenet olivat kiikissä. Kuningas seurueineen matkusti paikalle, rannalle laitettiin mukavat tuolit sopivan välimatkan päähän linnuista ja näistä tuoleista veikeä "metsästysseurue" saattoikin sitten vapaasti ampua avuttomia lintuja mielin määrin. Nämä ajat ovat onneksi kaukana takanapäin ja ihminen on viisastunut (?). Metsästystä Roneklintillä harrastetaan kyllä runsaasti vieläkin, ja jos se on paratiisi vesilinnuille, on se kyllä sitä myös Leifin chesapeakelahdenoutajille.

Väittäisin, että harvalla chessiellä on mahdollisuus sellaiseen elämään kuin Donaldilla, Galillä, Beautyllä ja Enochilla. Päivittäiset ulkoilut pitkin peltoja ja kilometrikaupalla jatkuvaa rantaa sekä metsästys isäntäväen kanssa on epäilemättä jokaisen chessien toiveuni. Kaikki ennakkoluuloni tanskalaisista chessieistä karsivat tavattuani nämä koirat. Ne olivat terverakenteisia, hyväkuntoisia, hyväturkkisia, iloisia ja ystävällisiä otuksia, jotka silminnähdessä nauttivat elämästään. Leif saattoi pitää koiransa vapaana koko ajan, myös kävellessään pitkin naapurin peltoa. Kysyinkin häneltä suhtautuvatko kaikki tanskalaiset yhtä ymmärtäväisesti irti juokseviin koiriin, johon Leif vastasi että naapurit tietävät kyllä, että hänen koiransa eivät aiheuta mitään vahinkoa, sillä näennäisestä vapaudestaan huolimatta ne ovat koko ajan "käsissä". Niin ne olivatkin; hiljaisella äänellä annettuja käskyjä toteltiin välittömästi ja innokkaasti. Jopa Enoch, joka oli vasta seitsemän kuukauden ikäinen pentu ja muuten täysi gangsteri kiusaten muita koiria uskomattoman paljon, oli erittäin innokas miellyttämään isäntäänsä. Kerrottakoon, että Donald, Beauty ja Enoch ovat Leifin omia kasvatteja, Gal taas on tuonti USA:sta. Tällä hetkellä kenneliin kuului vielä yksi uros, nimittäin USA:sta Millie Bucholtz'ilta "vuokrattu" Chester Brown IV. Chester viipyi vuoden Tanskassa, jossa sitä käytettiin useilla nartuilla; mm. Gal ja Beauty astutettiin sillä. Enoch ja sen Suomeen tuotu veli Edison ovat yhdistelmästä Chester - Gal. Beautyn pennut olivat vasta viikon vanhoja käydessäni Tanskassa, mutta olisi ollut mukavaa saada tänne pentu siitäkin yhdistelmästä.

Chester oli myös erittäin hauska koira. Se oli melko suurikokoinen, ruskea ja erittäin hyväntyyppinen uros. Kuulostaa ehkä hassulta sanoa, että en ole koskaan nähnyt niin kaljua chessietä, jolla olisi niin paljon karvaa, mutta tämä on kyllä ainoa tapa kuvata Chesterin turkin senhetkistä tilaa. Kauempaa katsoen se näytti todellakin kaljulta; kaikki päällyskarva oli poissa, mutta kun meni lähemmäs ja kun siihen koski saattoi vain todeta, että alusvilla oli tiheintä ja paksuinta, mitä ikinä olen nähnyt. Kun koira ravisteli tai kun sitä rapsutti, vain valehtelematta sanoa että pieni ruskea karvapilvi nousi ilmaan leijuakseen sitten pikkuhiljaa keittiön lattialle, pöydälle ja tietenkin ruuan joukkoon. Lis, talon emäntä, oli jo alistunut tähän sillä Chester oli koko karvanlähtönsä ajan - loukattuaan jalkansa - joutunut asumaan keittiössä eikä ulkona kennelrakennuksessa muiden koirien tavoin. Luonteeltaan tämä nyt jo kahdeksanvuotias uros oli ihana; kuin pikkupentu häntä jatkuvasti heiluen se kerjäsikin hyväilyjä ja leikkiseuraa - ja tietenkin makupaloja.

Oli helppo nähdä keneltä Enoch oli perinyt luonteensa, isä ja poika olivat käytökseltään hyvin paljon toistensa kaltaisia. Sirkuspellemäisen pinnan alta löytyi kuitenkin chessieille niin ominainen oma luja tahto. Vilauksen siitä tahdosta sain nähdä, kun olimme kävelyllä rannalla ja Chester löysi aarteen - vanhan nahkaisen puukontupen. Leif sai tehdä tosissaan töitä ennenkuin Chester suostui luovuttamaan sen hänelle. Samalla kävelylenkillä sattui toinenkin tapaus, joka mielestäni hyvin toi esille näiden chessie-urosten luonteen sekä Leifin erinomaisen suhteen koiriinsa. Olimme kävelemässä kotiinpäin pitkin kapeata kylätietä. Koirat juoksentelivät jaloissamme

kun vastaamme tuli pariskunta kahden vapaana juoksevan belgianpaimenkoiran kanssa. Leif komensi koiransa sivulle ja kävellessämme eteenpäin olin juuri saanut kysytyksi, minkälaisia tanskalaiset belgianpaimenkoirat ovat luonteeltaan - minulla nimittäin on hieman huonoja kokemuksia suomalaisista samanrotuisista - kun ne hyökkäsivät Chesteriä ja Enochia kohti. Leif antoi koirilleen vielä hieman tiukemman käskyn pysyä sivulla ja siinä ne pysyivätkin, väistelivät vain hieman kun toiset muristen ja haukkuen tekivät hyökkäyksiä heitä kohti. Pikkuhiljaa belgialaisten omistajatkin ehtivät paikalle ja saivat koiransa kiinni. Tämän jälkeen käytiin valitettavasti Suomessakin niin yleistä sanailua omistajien kesken. Sitten belgialaiset raahattiin pois noin viidenkymmenen metrin päähän meistä, missä niitä revittiin korvista niin, että niiden huuto kaikui yli koko Roneklintin - varsin opettavaista koiraparaille varmaankin. Chessiet käyttäytyivät koko kohtauksen ajan mallikelpoisesti, mikä minusta on aika paljon vaadittu niin aikuiselta, voimansa tunnossa olevalta urokselta kuin pennultakin.

D O N A L D

Istuessamme lauantai-iltana katsomassa TV:tä ja juomassa kahvia käytin tilaisuutta hyväkseni ja kyselin hieman, mikä oli saanut tämän perheen innostumaan chesapeakesta siinä määrin, että he uhrasivat melkein kaiken vapaa-aikansa harrastukselle. Sekä Leifillä että Lisillä on ollut koiria kotonaan jo lapsuudestaan; toisella spanieleita ja saksanseisioja ja toisella saksanpaimenkoiria. Heidän ensimmäinen yhteinen koiransa oli kuitenkin kultainen noutaja, sillä Leif tarvitsi noutavan lintukoiran ja Lis oli ihastunut sen ulkonäköön. Koira ei kuitenkaan täysin vastannut toivomuksia - se oli Leifin mielestä aivan liian pehmeä - hänhän oli tottunut huomattavasti kovempiin koiriin. Kuinka ollakaan Leifin työtoveri oli hankkinut chessien ja sen ensimmäisestä pentueesta ostettiin pentu. Chesapeakekelahdennoutaja oli eräänlainen kompromissi. Leifille se oli yhdistelmä saksanseisiojan luonteesta ja noutajien hyvistä taipumuksista. Lisäksi sillä oli erinomainen kylmään veteen sopiva turkki - hänelle pääasia oli metsästys. Lis taas halusi koiran, jolla oli taipumusta vartiointiin olematta silti vaarallinen ympäristölleen, koiran oli myös oltava lapsiystävällinen. Hän joutui näet usein olemaan lasten kanssa yksin kotona Leifin ollessa työmatkoilla. Lisin mielestä chessiet jo ulkonäöllään ja olemuksellaan herättävät muissa ihmisissä kunnioitusta, niiden kanssa on turvallista elää ja kulkea.

Vuonna 1973 he saivat siis ensimmäisen chessiensä, uroksen nimeltään Dienesminde Coce. Tänä uros eli kuitenkin vain kolmevuotiaaksi ja sitä seurasi narttu Chessie. Tämä narttu pärjäsi hyvin paitsi käytännön metsästyksessä myös metsästyskokeissa. Näyttelyistäkin se sai ensimmäisen palkinnon. Tästä seurasiikin luonnollisesti halu teettää Chessiellä pennut, mikä osoittautuikin odotettua vaikeammaksi. Leifin mukaan jalostus oli silloin todella aallonpohjassa, edes chessienomistajat eivät tunteneet toisiaan saati sitten, että kukaan olisi tiennyt mistä voisi löytää sopivan uroksen Chessielle. Sattuman kautta löytyi kuitenkin vanha uros Zampa, jonka kanssa Chessiellä oli kaksi pentuetta tuloksena yhteensä kaksitoista pentua.

Vuonna -84 Leif toi USA:sta nartun Jala's Steps Ahead (Gal) ja vuonna -88 hänen onnistui "vuokrata" uros Chester Brown IV Mildred Bucholtz'ilta. Leif on myös ollut mukana suunniteltaessa tuontejä muista maista. Hän totesi kuitenkin, että tuonnit eivät aina ole olleet kovin onnistuneita, mutta uutta verta tarvitaan jotta jalostuksessa päästäisiin eteenpäin. Hän on monta vuotta toiminut jalostusneuvojana ja tehnyt todella paljon työtä saadakseen chesapeakekelahdennoutajat tunnetuksi Tanskassa. Hän on myös jatkuvasti yhteydessä muiden maiden jalostusneuvojiin ja kasvattajiin. Ruotsin ja Norjan chessietreffeillä hän on tuttu vieras. USA:ssa hän on käynyt kerran erikoisnäyttelyssä ja tutustui samalla sikäläisiin kasvattajiin. Suomessa Leif on käynyt kerran, silloin tosin metsästyskoetuumarin tehtävissä. Saattaa kuitenkin olla, että saamme hänet vieraaksemme omille treffeillemme. Usean koiran kanssa matkustaminen Tanskasta Suomeen ei kuitenkaan ole aivan yksinkertaista ja halpaa, varsinkaan kun joutuu ajamaan Saksan kautta ja tulemaan loppumatka laivalla.

Puhuttaessa chessieistä yleensä Leif oli sitä mieltä, että ne ovat ennenkaikkea käytännön metsästyksen sopivia koiria. Kokeissa ne eivät koskaan ole parhaimmillaan, sillä ne eivät pidä kylmästä riistasta. Seurakoirina ne eivät myöskään hänen mukaansa pääse oikeuksiinsa. Brøndum-Holmit myyvät itse pentunsa vain metsästäjille. Tanskassa metsästäjät käyttävät koiria apunaan huomattavasti enemmän kuin täällä Suomessa on tapana.

J A N U S & B E A U T Y

Lis otti puheeksi varsin aran aiheen; eli miksi chessieillä on niin huono maine muiden noutajarotujen harrastajien keskuudessa. Eräänä syynä hän piti huonoa "ennakkomainontaa", toisin sanoen kaikissa koirakirjoissa ja muissa julkaisuissa korostetaan chessien kovaa luonnetta ja itsepäisyyttä muihin noutajiin verrattuna. Ihmiset ovat siis muodostaneet mielipiteensä rodusta, vaikka eivät olisi tavanneet ainoatakaan yksilöä. - Kuinka usein olenkaan itse saanut kuulla: "Ai, tää on se kovapäinen noutaja, joka ei tykkää vieraista." - Yksikään chessienomistaja tuskin kieltää koiransa itsepäisyyttä. On kuitenkin muistettava, että nämä ominaisuudet ovat pitkän jalostustyön tuloksia ja kulkevat käsi kädessä sellaisten ominaisuuksien kanssa kuin kyky ratkaista eteentulevat ongelmat itsenäisesti sekä oppimis- ja miellyttämishalu. Ilman näitä ominaisuuksia chesapekelahden noutaja ei olisi pärjännyt niissä olosuhteissa johon ne luotiin. Ilman näitä ominaisuuksia se ei myöskään olisi se erinomainen metsästyskoira ja omistajansa kumppani, mitä se tänä päivänä on.

Eräs syy huonoon maineeseen saattaa löytyä koirien omistajista. Chessieden tulisi tulla hyvin toimeen muiden koirien kanssa ja niin ne yleensä tulevatkin. Nuoret urokset saattavat kuitenkin joskus hyvinkin tarmokkaasti etsiä paikkaansa sosiaalisessa arvoasteikossa ja tässä vaiheessa omistajien olisi syytä puuttua peliin voimakkaalla kädellä eikä sallia turhaa rähinöintiä. Tanskassa ei Leifin mukaan juurikaan kuulu tappelunjakointia kehän laidalla tai koulutus kentällä. Lis, joka käy Donaldin kanssa tottelevaisuuskokeissa ja koulutustilaisuuksissa oli täysin samaa mieltä. Hän kysyikin miten rotua voidaan pitää vaikeana, kun esimerkiksi heidän Janus-poikansa on jo kymmenvuotiaana osallistunut koiransa Beatyn kanssa metsästyskokeisiin varsin mukavalla menestyksellä. Mainittakoon, että Janus valitsi Beatyn itselleen, kun se oli vasta kahdeksan päivän ikäinen. Nyt kun narttu sai ensimmäiset pentunsa, poika avusti itse koiraansa synnytyksessä. Tulevaisuudessa tähtäimessä on osallistuminen Agility-kilpailuihin. Janus olikin rakentanut telineitä takapihalle saadakseen harjoitella.

Leif ilmaisi lopuksi huolestumisensa siitä, että jalostuksessa ei hänen mielestään kiinnitetä riittävästi huomiota koiran käyttöominaisuuksiin. Eräissä maissa on käynyt niin, että ollaan liian innokkaasti ryhdytty luetteloimaan koirien vikoja ja sairauksia, samalla hyvät taipumukset ja tyypillinen ulkonäkö on jäänyt taka-alalle! Lonkkaniveldysplasia ja perinnölliset silmänsairaudet kuuluvat ilman muuta vastustettavien sairauksien joukkoon.

Viikonloppuni Tanskassa oli todellakin antoisa. Toivon, että mikäli Leif perheineen pääsee tulemaan treffeillemme tänä kesänä, pystymme esittämään hänelle mukavan joukon iloisesti työskenteleviä koiria.

Anita Soinjoki